

A gyógyszerár működtetés alapjai

költséggazdálkodás

Dr. Sohajda Attila

SOTE. GYTK. Szakképzés

2018. január 26.

A gyógyszerár működtetés **egészségügyi – kereskedelmi jellege**

Egészségügyi Intézmény

Teljes körű tájékoztatási kötelezettség

Beteggondozás

Ellátási kötelezettség (készletartás, ügyelet)

Profilkötöttség

Árképzési, elszámolási kötelezettség (NEAK támogatott cikkek)

Kiskereskedelmi jelleg

Disztribúciós, logisztikai tevékenység

Szabad árképzési lehetőség (NT gyógyszer, egyéb termékek)

Kereskedelmi marketing

KSH besorolás

Lakossági gyógyszerellátás működtetési formái

- **Társas vállalkozásban (Bt, Kft, Rt)**
- **Egyéni vállalkozóként**
- **Intézeti Gyógyszertár részeként**

A gyógyszerári gazdálkodás

A gazdálkodás

Választások és döntések sorozatából áll: a haszon megszerzése, más dolgok feláldozásával jár.
(célracionális és értékracionális döntések)

A gazdaságosság

Az elért eredmények ráfordításokat meghaladó mértéke.

Két eltérő lehetőséget foglal magában:

- adott eszközökből a lehető legnagyobb eredmény elérése,
- adott eredmény elérése a lehető legkisebb eszköz felhasználásával

A gazdálkodás a gyógyszerárban

Az összes gazdasági tevékenység, amely magában foglalja pl.

- a gyógyszergazdálkodást (**készletgazdálkodás**),
- a **pénz**gazdálkodást,
- a **költség**gazdálkodást (ELÁBÉ, humán erőforrás, működési költség, stb.)

Fogalmak

A **költséggazdálkodáson** olyan tevékenységet értünk, amelynek középpontjában a **költség** áll, és tartalmazza annak a tervezését, nyilvántartását, főkönyvi elszámolását, ellenőrzését, és elemzését.

A főkönyvi elszámolásban a **költség nemek**: anyagköltség, igénybe vett szolgáltatások költségei, egyéb szolgáltatások költségei, bérköltség,, bérjárulékok, értékcsökkenési leírás.

A profitorientált tevékenység során lényeges szerepe van a **költségek csökkentésének.**

A költséggazdálkodás külön területe a **költségelemzés.** A profitorientált tevékenység elképzelhetetlen a költségek folyamatos megfigyelése, elemzése nélkül. Természetesen nem elégséges az utólagos költségelemzés, mert ebben az esetben már nincs lehetőség beavatkozásra.

Fogalmak

A **fedezeti költségszámítás** során arra keressük a választ, hogy az állandó költségeknek és az eredménynek mennyi lesz a fedezete

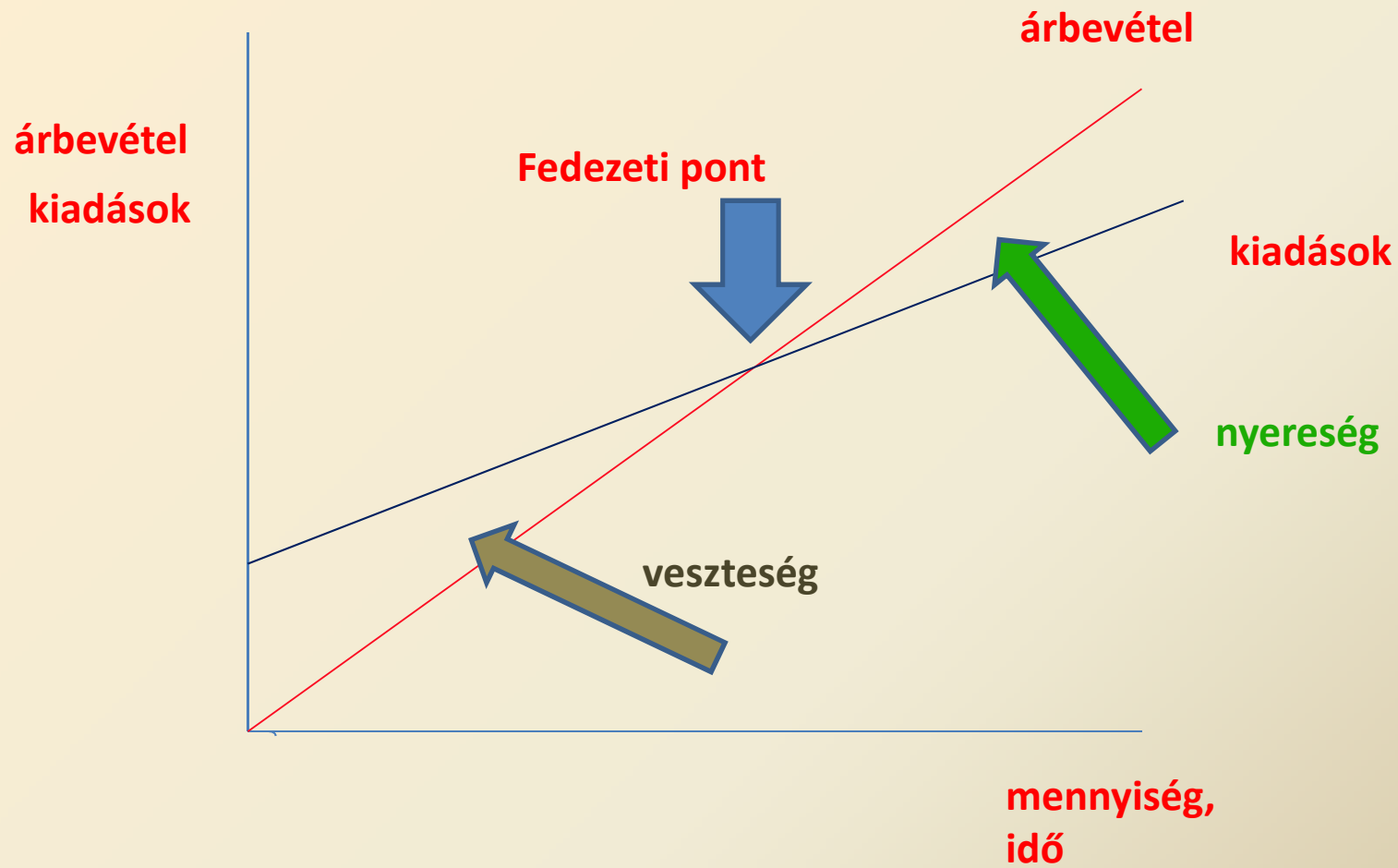
Az eredmény előállítás a következő módon kerül meghatározásra:

$\text{Árbevétel} - \text{Változó (közvetlen) költségek} = \text{Fedezeti összeg}$

$\text{Fedezeti összeg} - \text{Állandó (közvetett) költségek} = \text{Eredmény}$

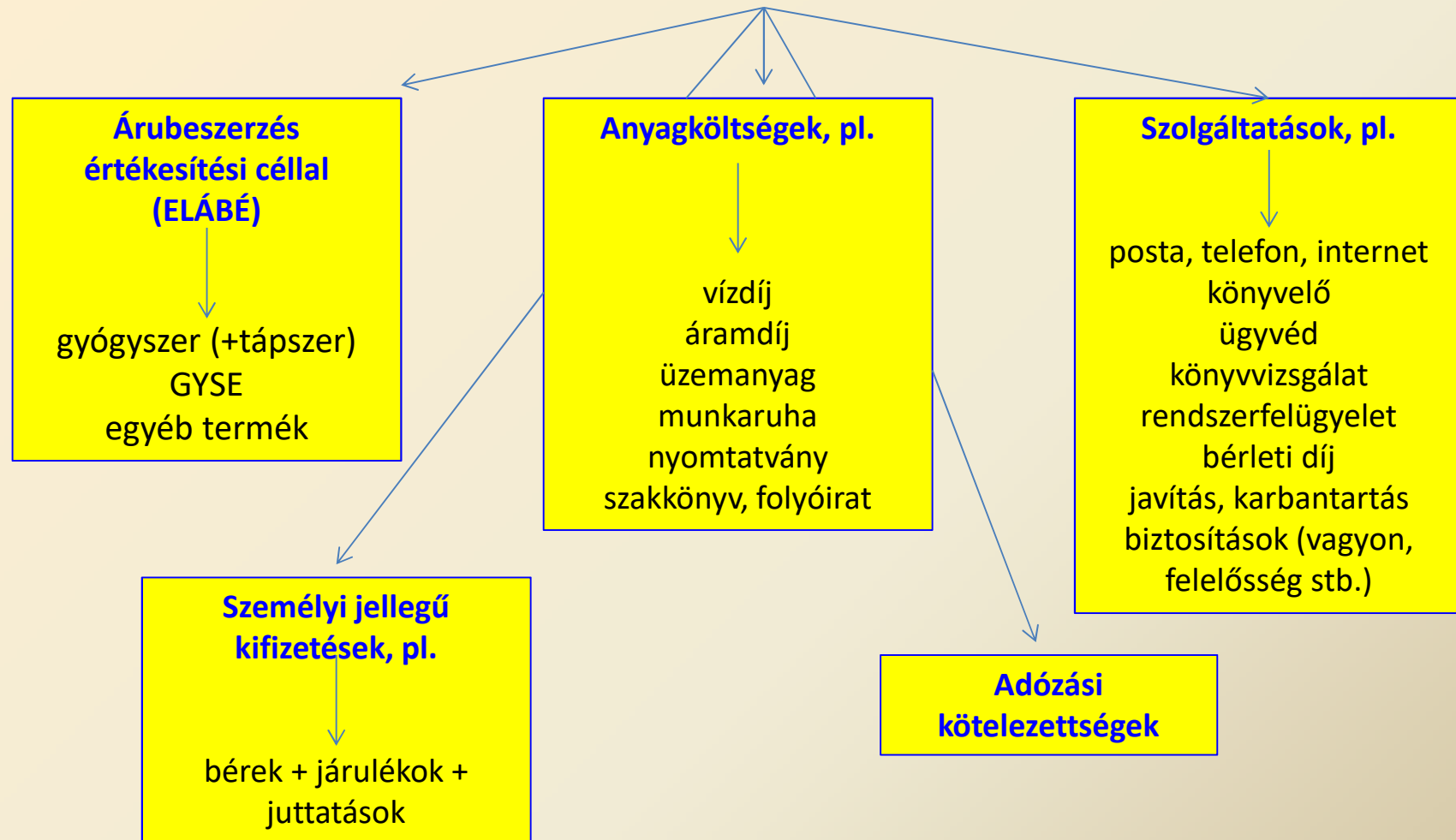
	<i>Árbevétel</i> <i>ELÁBÉ 85%</i>	<i>Árbevétel</i> <i>ELÁBÉ 86%</i>	<i>Árbevétel +5%</i> <i>ELÁBÉ 85%</i>	<i>Árbevétel +5%</i> <i>ELÁBÉ 86%</i>
Árbevétel	25 000 000 Ft	25 000 000 Ft	26 250 000 Ft	26 250 000 Ft
Közvetlen költség (ELÁBÉ)	21 250 000 Ft	21 000 000 Ft	22 312 500 Ft	22 050 000 Ft
Egyéb bevétel	3 000 000 Ft	3 000 000 Ft	3 150 000 Ft	3 150 000 Ft
Fedezeti összeg	6 750 000 Ft	7 000 000 Ft	7 087 500 Ft	7 350 000 Ft
Közvetett, állandó költség	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft	6 000 000 Ft
Eredmény	750 000 Ft	1 000 000 Ft	1 087 500 Ft	1 350 000 Ft

A fedezeti pont

A gyógyszerértékesítési vállalkozás kiadási szerkezete

Főbb gyógyszerértékesítési kiadások

Gyógyszertári vállalkozások költségszerkezete

Értékesítés közvetlen költségei:

- ELÁBÉ
- Szállítási költségek

Élőmunka költségek:

- Béreköltség, Egyéb személyi kifizetések
- Pénzbeli juttatások, Természetbeli juttatások, Közterhek

Helységek költségei:

- Bérleti díj, Biztosítás díja
- Karbantartás, Takarítás
- Energia: víz, villany, gáz, csatorna

Kommunikációs költségek

- Posta, Telefon, Internet

Működési költségek:

- Irodai anyagok, eszközök, Nyomtatványok
- Szakkönyvek
- Szoftverfenntartás, karbantartás

Gyógyszertári vállalkozások költségszerkezete

Reklámköltségek:

- Reklámanyagok, Prospektusok, Hirdetések
- Szponzorálás

Igazgatási és egyéb költségek

- Könyvelés, Jogi tiszteletdíj, Szakértői díj
- Szakmai konferenciák költségei
- Kamarai tagdíjak

Nem szakmai ráfordítások

- Hatósági díjak, Illetékek, Kártérítés
- Kamat, Késedelmi pótlék, Bírság
- Önkormányzati adó
- Bankköltség

Értékcsökkenési leírás

Költséghatékonyság mérése, mutatók tartalma

Költségszint: adott költséget, költségcsoportot az árbevétel százalékában adjuk meg

$$\text{Költségszint} = \frac{\text{költség}}{\text{bevétele}} \times 100$$

Költségszerkezet, költségösszetétel: a költség súlyát mutatja az összes költségen belül

$$\text{Költségszint} = \frac{\text{költség}}{\text{Összes költség}} \times 100$$

(Az élőmunka költség 50-60% az összes költségnek)

Költséghatékonyság mérése, mutatók tartalma

Időbeli elemzés: a költségek változását mutatja meg évről-évre,
bázisindex: adott évet az előző évvel hasonlítjuk össze

$$\text{Költségszint} = \frac{\text{Adott év költsége}}{\text{Előző év költsége}} \times 100$$

- Láncindex: ha több évet hasonlítunk össze
- Trendszámítás: ha törvényszerűség van az időbeli adatok között

Összehasonlító elemzés: saját költségmutatókat más vállalkozások, vagy a szakirodalom mutatóihoz, vagy az átlaghoz hasonlítjuk

Fedezetszámítás

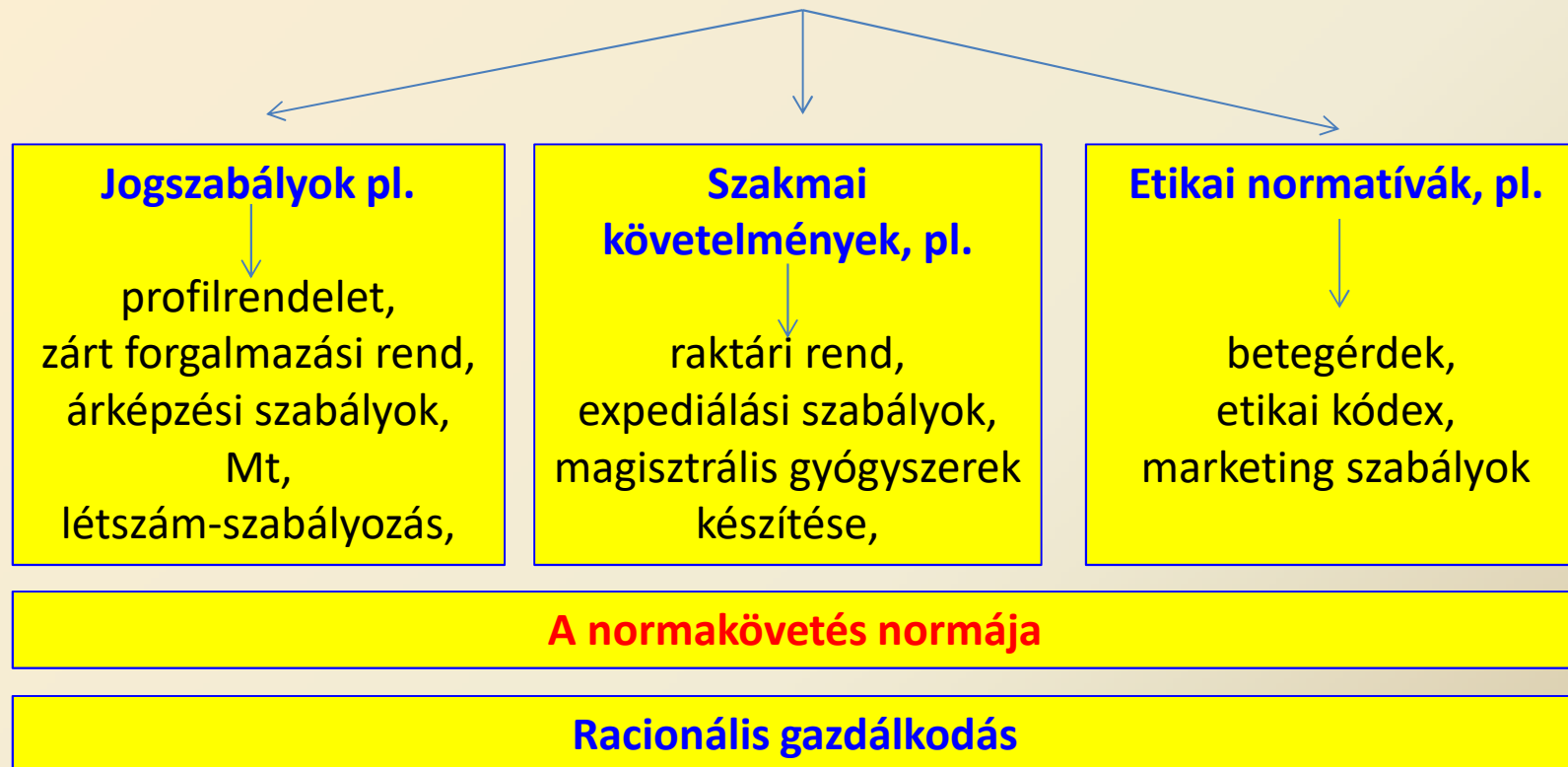
- Mennyi bevétel kell ahhoz, hogy fedezet legyen az állandó költségekre
- Mennyi bevétel kell ahhoz, hogy fedezet legyen az összes költségre
- Mennyi bevétel kell ahhoz, hogy a tervezett nyereséget is elérjük

Beavatkozási lehetőségek

Bevételek növelése

Kiadások csökkentése

Figyelembe veendő szempontok

Esettanulmány fedezeti összeg

A gyógyszertár, amelynek a működtetését átvetted egy kis város közepes forgalmú (18 millió Ft/hó) gyógyszertára, heti 45 órás nyitva tartással (5*9 óra), 135 ezer vény/év recepttel, 6 hetenként ügyelettel. A szakmai létszám 2 gyógyszerész, 2 szakasszisztens 1 asszisztens. Lehetőségeket keresel a kiadások racionalizálására

- ELÁBÉ csökkentése
 - beszerzési együttműködések
 - NT árak figyelése
 - Gyártói-nagyker akciók
- Létszám csökkentése
 - bérek (minimálbér, garantált bérminimum
 - bérrendszer (alapbér + jutalék + pótlék + béren kívüli juttatás
 - járulékok
- Működési költségek csökkentése
 - Helyiségek költségei (Bérleti díj)
 - Energia költségek
 - Karbantartás költségei
 - Eszközök, irodai anyagok
- Szolgáltató váltás
 - Könyvelés, jogi tanácsadás
 - Rendszergazda
 - Bank, biztosító
 - Közüzemi szolgáltató
- Marketing költségek
 - akciós újságok, reklám
 - menedzsmentdíj
- Adók, közterhek
 - Állami
 - Önkormányzati

Melyiknek milyen kihatása van a bevételekre, költségekre, a vállalkozás eredményére?
Melyiket, milyen sorrendben választanád?

Költségváltozás – költségszint

Egy vidéki gyógyszerértékesítési Bt. 2014-2017 évi eredménybeszámoló adatai láthatók

Melyek a legmagasabb költségszint adatok (ELÁBÉ, Személyi ráfordítás)

Milyen változások olvashatók ki a fenti két költségneve éves adataiból?

	2014	2 015	2 016	2 017
Nettó árbevétel	245 276 Ft	271 803 Ft	288 072 Ft	341 735 Ft
Egyéb bevétel	5 388 Ft	5 041 Ft	5 337 Ft	6 299 Ft
Anyagjellegű ráfordítás	215 496 Ft	239 192 Ft	253 085 Ft	299 437 Ft
ELÁBÉ	208 968 Ft	230 940 Ft	245 260 Ft	291 649 Ft
Anyagköltség			1 564 Ft	1 620 Ft
igénybe vett szolgáltatások			4 754 Ft	4 373 Ft
Egyéb szolgáltatások			1 507 Ft	1 795 Ft
Személyi ráfordítás	20 909 Ft	21 468 Ft	26 255 Ft	29 768 Ft
átlagos létszám	7	7	8	8
1 főre eső szem.juttatás/hó	249 Ft	256 Ft	273 Ft	310 Ft
Árrés beszerzési árra	17,4%	17,7%	17,5%	17,2%
Üzemi tev. Eredménye	10 049 Ft	12 791 Ft	10 869 Ft	15 148 Ft
Adózott eredmény	9 028 Ft	11 656 Ft	9 847 Ft	13 834 Ft

Esettanulmány bérelemek

Az alábbiakban a gyógyszerertári vállalkozásoknál alkalmazott munkabérelemeket, azok megoszlását elemezzük, majd megvizsgáljuk, hogy egy adott gyógyszerertár 2017. évi személyi ráfordítás adatai mennyiben felel meg az elvárásoknak, és a személyi ráfordítások fedezete a konkrét átlagos árres tekintetében milyen forgalmat feltételez.

Gyógyszerertári munkabér elemei 2017.

		2017	2019
alapbér (teljes munkaidőre)			
	kisegítő (minimálbér)	127 500 Ft	149 000 Ft
	kezdő asszisztens (bérminimum)	161 000 Ft	195 000 Ft
	szakasszisztens	161 000 Ft	
	kezdő gyógyszerész		
	gyakorlott szakgyógyszerész		
mozgóbér			
	forgalmi sávok szerint arányosan 4-5 sáv + 0-20% egyedi forgalmi részesedés szerint		
pótlékok			
	műszakpótlék szombat	min. +50%	
	műszakpótlék vasárnap	min. +100%	
	ügyelet hétköznapi	alap 50%-a	
	ügyelet vasárnap	alap 50%-a	
Béren kívüli juttatás			
	SZÉP kártya		
Éves béren kívüli juttatás			
Havi bruttó összesen (1 szombat 3+2 ügyelet)			
Havi nettó összesen			
Havi bérköltség összesen			

Személyi jellegű ráfordítás **2017** év **2 481** ezer Ft/hó/7 fő
 bér+járulék+béren kívüli juttatás

	létszám	súlyozás	súlyszám
gyógyszertár vezető	1		0
gyógyszerész	1		0
(szak)asszisztens	4		0
kisegítő	1		0
	7		0

Egy súlyszámra eső ráfordítás		ezer Ft/hó
Egy súlyszámra eső bruttó bér		ezer Ft/hó
Egy súlyszámra eső nettó bér		ezer Ft/hó

	bruttó	nettó
gyógyszertár vezető		2480082J01
gyógyszerész		222
(szak)asszisztens		2480082J01
kisegítő		2480082J01

Bér+járulék (19,5%)		millió Ft/hó
15% árrés mellett		
Forgalom		millió Ft/hó

Esettanulmány normakövetés

A gyógyszerértárba amelynek személyi jogos gyógyszerértárvezetője vagy egy visszatérő kedves beteg egy kurrens, de rendszeresen hiányként jelentkező gyógyszer (Clexane 4000 NE, 30 amp.) tartalmazó vénnyel tér be, melyből nem rendelkezel elegendő készlettel. 10 ampullát odaadsz neki, majd megpróbálsz beszerezni, de nem sikerül. Amikor a beteg ismét jelentkezik, felhívod a szomszéd település gyógyszerértárát, akivel jó kapcsolatba vagy, és akinek éppen van 20 ampullája. Vény nélküli kézi eladásba, a vállalkozásod részére leszámlázva átadja neked. Te bevételezed és a maradék 20 ampullát tartozásként a betegnek átadod és elszámolod.

Történt-e szabálytalanság a fenti tranzakcióban? Ha igen, akkor hogyan kellett volna szabályosan eljárni?